

Önellenőrzés

Miről olvashat ebben az információs füzetben?

1. Mit jelent az önellenőrzés?
2. Mikor alkalmazható önellenőrzés?
3. Hogyan lehet az önellenőrzést benyújtani?
4. Meddig nyújtható be az önellenőrzés?
5. Mikor nem alkalmazható az önellenőrzés?
6. Be kell-e jelenteni az önellenőrzési szándékot?
7. Mik az önellenőrzés következményei?
8. Mikor kell önellenőrzési pótlékot fizetni?
9. Milyen mértékű az önellenőrzési pótlék?
10. Mikor nem kell önellenőrzési pótlékot felszámítani?
11. Mit jelent az önellenőrzésre felhívás?
12. A munkáltatókra/kifizetőkre vonatkozó speciális szabályok, valamint önellenőrzés elbírálása ellenőrzés nélkül, határozattal
13. Melyek az önellenőrzés speciális szabályai?
14. Az önellenőrzésre vonatkozó jogszabályok

1. Mit jelent az önellenőrzés?

Ha az adózó észleli, hogy korábbi bevallásában az adóalapot, az adót, a költségvetési támogatást nem a jogszabálynak megfelelően állapította meg, vagy számítási hiba, elírás miatt az adó, költségvetési támogatás alapja, összege hibás, bevallását önellenőrzéssel módosíthatja a javára és a terhére is.

Önellenőrzéskor az adózó

- **helyesbíti és bevallja az adó, illetve a költségvetési támogatás alapját, összegét,**
- a bevallással **egyidejűleg rendezzi pótlólagos fizetnivalóit**, ha az önellenőrzéssel nőtt az adófizetési kötelezettség vagy csökkent az igényelt költségvetési támogatás összege,
- ha az önellenőrzés pótlékfizetési kötelezettséggel is jár, **megállapítja és bevallja az önellenőrzési pótlékot, és az önellenőrzéssel egyidejűleg azt megfizeti,**
- **önellenőrzésekor az adózó azokat a szabályokat alkalmazza, amelyek a kötelezettségek eredeti időpontjában hatályosak voltak.**

2. Mikor alkalmazható önellenőrzés?

- Ha az adó, költségvetési támogatás **megállapítása, bevallása, igénylése tévesen történt;**
- **ha a benyújtott bevallás helyesbíthető** önellenőrzéssel;
- ha több, mint 1000 forint az eltérés az eredeti és a helyesbített összeg között;
- önellenőrzést **a bevallási határidő előtt is be lehet nyújtani.** Ekkor a helyesbített adót, költségvetési támogatást az általános szabályok szerint kell megfizetni, illetve lehet visszaigényelni;
- ha a késve benyújtott bevallást az adózó helyesbíteni szeretné.

3. Hogyan lehet az önellenőrzést benyújtani?

Az önellenőrzéshez az alábbi nyomtatványokat kell használni:

- Az adóbevallások önellenőrzésére **az adott időszakra vonatkozó bevallási nyomtatványt** kell használni (például 2020-as személyi jövedelemadó bevallást a 2053-as számú nyomtatványon kell önellenőrizni). Az önellenőrzést jelölni kell a főlapon, az erre a célra szolgáló, „bevallás jellege” mezőben, **O betűvel.**

Bevallás jellege (H: Adózói javítás (helyesbítés), O: Ön

Jelölje X-szel,

ha Ön a te

ha Ön a visszaigényelt összegnek, összegnek...

H=adózói javítás (helyesbítés)
O=önellenőrzés

- Az évszám nélküli adatlapok, bevallások az elévülési időn belüli valamennyi időszak önellenőrzésére alkalmasak.

A nyomtatványok, az azokat kitöltő, ellenőrző programok, a kitöltési útmutatók a NAV honlapjáról letölthetők a www.nav.gov.hu → Nyomtatványkitöltő programok → Nyomtatványkitöltő programok → Programok részletes keresése útvonalon, vagy a https://www.nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok linken.

Az önellenőrzést – mint minden más bevallást – az adózón kívül annak meghatalmazottja is benyújthatja, az önellenőrzést adótanácsadó, adószakértő, okleveles adószakértő ellenjegyezheti.

Személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó önellenőrzés esetén:

Személyijövedelemadó-bevallás esetén az adózó a bevallásnak minősülő **adóbevallási tervezetet**, illetve az adóbevallási tervezet alapján elkészített bevallást az erre a célra kialakított **elektronikus felületen önellenőrzéssel helyesbítheti, vagy** az erre a célra rendszeresített **nyomtatványon nyújthatja be önellenőrzését.**

Önellenőrzési pótlékhoz kapcsolódó önellenőrzés esetén:

Ha kizárólag az önellenőrzési pótlék összegének téves megállapítása ad okot az ismételt önellenőrzésre, akkor külön önellenőrzési nyomtatványt kell benyújtani, amin csak a tévesen megállapított pótlékösszeg alapját, a pótlék téves és helyes összegét kell megadni.

4. Meddig nyújtható be az önellenőrzés?

- Az **elévülési időn belül** lehet önellenőrzéssel helyesbíteni az adóalapot, az adót, a költségvetési támogatást.

Mit kell tudni az elévülési időről?

- Az adó megállapításához való jog annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el, amelyben az adóról bevallást, adatbejelentést, bejelentést kellett volna tenni, az adót meg kellett volna fizetni.
- A költségvetési támogatás igényléséhez, a túlfizetés visszaigényléséhez való jog – ha törvény másként nem rendelkezik – annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el, amelyben az annak igényléséhez való jog megnyílt.
- Ha az adózó javára tér el a helyesbített összeg, az elévülési idő az önellenőrzés benyújtásakor újraindul, tehát újabb 5 évig nyújtható be önellenőrzés.
- Ha bíróság az adómegállapításhoz való jog elévülési idején túl az adózó adókötelezettségét érintő jogerős döntést hoz, az adózó az adókötelezettsége rendezése érdekében a már elévült adómegállapítási időszakra is nyújthat be önellenőrzést.
- Ha az adózó az adóbevallást késedelmesen nyújtja be, és az elévülési időből kevesebb, mint 6 hónap van hátra, az elévülési idő 6 hónappal meghosszabbodik.

5. Mikor nem alkalmazható az önellenőrzés?

- **Önellenőrzéssel nem pótolható a be nem nyújtott adóbevallás.**
- **Nem lehet önellenőrzést benyújtani olyan adatokra és időszakokra vonatkozóan, amelyeket a NAV vizsgál.**
- A NAV által utólag megállapított adót, költségvetési támogatást az adózó nem helyesbítheti.
- **Ha a NAV új eljárást rendel el, az adózó nem nyújthat be önellenőrzést a vizsgálatlal érintett adónemekre és időszakokra.**
- **Nincs helye önellenőrzésnek, ha az adózó nem tévedett,** de a körülmények rossz mérlegelése vagy egyéb ok miatt nem használt ki valamilyen lehetőséget (például nem választott alanyi adómentességet).
- **Nincs helye önellenőrzésnek, ha az adózó a törvényben megengedett választási lehetőséggel jogszerűen élt,** és ezt az önellenőrzéssel változtatná meg (például alanyi adómentességet választott). Ez azonban nem vonatkozik az olyan speciális esetekre, amelyekre külön törvényi rendelkezés van (például: korkedvezményes nyugdíj).
- A bevallás adóhivatali **javítását lehet** kezdeményezni az adó megállapításához való jog elévülési idején belül, ha **a bevallásban adó, adóalap, költségvetési támogatás összegét nem érintő hiba** van.

6. Be kell-e jelenteni az önellenőrzési szándékot?

- Az adózó önellenőrzési szándékát az adómegállapítási időszak és az adónem megjelölésével a NAV-hoz bejelentheti, de ez nem feltétele az önellenőrzésnek.
- Ugyanazon időszakra és adónemre csak **egyszer** tehető önellenőrzési bejelentés.
- A NAV a bejelentéstől számított tizenöt napig az adott időszakot és adónemet nem ellenőrizheti.

7. Mik az önellenőrzés következményei?

- Az adózó az önellenőrzés után olyan helyzetbe kerül, **mintha eredetileg is helyes bevallást adott volna be.** Ez azt jelenti, hogy a NAV az önellenőrzéssel helyesbített bevallást vizsgálja, és ehhez viszonyítva állapítja meg az esetleges adókülönbözetet.

- **Ismételt önellenőrzésnél a változást** az előzőek szerint korrigált összeghez viszonyítva kell megállapítani.
- Az adózó a hibák miatti szankciók alól mentesül, ha azokat **önként javítja** önellenőrzéssel.
- **Ha az adózó megfizeti** a korábban meg nem fizetett **adót**, a jogosulatlanul igénybe vett **költségvetési támogatást, továbbá az önellenőrzési pótlékot, akkor** késedelmi pótlékot sem kell fizetnie. Önellenőrzés esetén tehát a késedelmi pótléknál kisebb mértékű önellenőrzési pótlékot kell fizetnie az adózónak.

Ha az adózó az önellenőrzéssel feltárt adókülönbözetet bevallja, de az egyéb kötelezettségének nem tesz eleget, az önellenőrzést el kell fogadni, de ez nem mentesíti az egyéb szankciók alól.

8. Mikor kell önellenőrzési pótlékot fizetni?

- **Önellenőrzési pótlékot akkor kell felszámítani, ha az önellenőrzés az adózó terhére állapít meg eltérést.**
- Ellenkező esetben – **az adózó javára mutakozó eltérés esetén – pótlékot nem kell felszámítani.**
- Az önellenőrzési pótlékot **adónként**, illetve **költségvetési támogatásonként** a bevallott helytelen és a helyesbített adó, illetve költségvetési támogatás összegének **különbözete** után kell fizetni.
- Az önellenőrzési pótlék megállapítása **önadózással**, a NAV közreműködése nélkül történik.
- Az önellenőrzési pótlékot **a bevallás benyújtására előírt határidő leteltét követő első naptól az önellenőrzés benyújtásáig kell felszámítani, és a bevallás benyújtásával egyidejűleg kell megfizetni.**
- A pótlék összegének téves megállapítása önmagában is okot adhat önellenőrzésre, és a helytelenül megállapított pótlék korrekciójára.

9. Milyen mértékű az önellenőrzési pótlék?

- Önellenőrzési pótlékot **minden naptári napra** kell fizetni. A pótlékszámítás kezdő napja a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel napja.

- A pótlék napi mértéke a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel időpontjában hatályos jegybanki alapkamat **háromszázhatvanötöd része**. Az önellenőrzési pótlék napi mértékét – csakúgy, mint a késedelmi pótlék napi mértékét – három tizedesjegy pontossággal, a további tizedeseket elhagyva kell megállapítani.
- **Ismételt önellenőrzés** esetén a fenti mérték **másfélszeresét** kell bevallani és megfizetni.
- Ha az adózó az adóját az eredeti esedékességkor, vagy a korábbi önellenőrzése során **hiánytalanul megfizette**, az **ötezer forint feletti** önellenőrzési pótlékot nem kell bevallani és megfizetni.
- Ha az adózó eredetileg nem, vagy csak részben fizette meg az adót, de azt a későbbi bevallásában pótolta és hiánytalanul megfizette, az önellenőrzési pótlék mértéke nem haladhatja meg a két bevallási időszak közötti időszakra felszámítandó késedelmi pótlék összegét.

Speciális szabály az áfával kapcsolatosan: ha több egymást követő elszámolási időszak áfabevallását azért kellett önellenőrizni, mert az előző vagy korábbi elszámolási időszak téves bevallása miatt **a göngyölített levonható, de vissza nem igényelhető adó összegét az adózó helyesbítette, az önellenőrzési pótlék alapja az első téves adóbevallásban feltárt különbözet**.

- Az önellenőrzési pótlék alapja **nem csökkenthető**:
 - o másik adóbevallási időszakra vonatkozó adótöbbslettel;
 - o más adóban/támogatásban feltárt adótöbbslet összegével sem.
- Az önellenőrzési pótlékot **ezer forintra kerekítve** kell az adózónak a bevallásában szerepeltetnie. Ez nem vonatkozik a természetes személynek a jövedelemadójáról, a különadójáról, az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásáról, az egészségügyi hozzájárulásáról, a járulékáról, a cégautó-adójáról benyújtott adóbevallására.
- Ha **egy természetes személy saját jövedelemadó-bevallását** önellenőrzéssel helyesbíti, a megállapított önellenőrzési pótlékot **kerekítés nélkül, forintban** kell bevallani és megfizetni.
- **A téves összegben bevallott önellenőrzési pótlékot az adózó önellenőrzéssel helyesbítheti**. Ha a tévedést a NAV észleli, akkor határidő kitűzésével felszólíthatja az adózót a pótlékösszeg helyesbítésére, vagy a végrehajtott javításról az adózót tájékoztatja.
- Az önellenőrzési pótlék kivételes méltányosságból kérelemre mérsékelhető, ha megállapítható, hogy az adózó az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt el.

Az önellenőrzési pótlék kiszámítását a www.nav.gov.hu oldalon a „Ügyféli iránytű/Kalkulátorok/Pótlékszámítás” útvonalon elérhető kalkulátor segíti.

10. Mikor nem kell önellenőrzési pótléket felszámítani?

- Ha a helyesbítés az **adó visszatérítése iránti igénnyel** jár,
- ha az adózó **a munkáltató vagy kifizető késedelmes vagy hibás igazolása miatt** nyújt be önellenőrzést,
- ha a munkáltató (kifizető) az elektronikus havi adó- és járulékbevallást a **magánszemély hibás nyilatkozata miatt** helyesbíti önellenőrzéssel,
- ha az adózó a bevallását a **benyújtásra előírt határidőt megelőzően** helyesbíti önellenőrzéssel.

11. Mit jelent az önellenőrzésre felhívás?

- A NAV az adózót önellenőrzés elvégzésére hívhatja fel, ha az adózó bevallása és a NAV rendelkezésére álló adatok összevetésével **az adózó terhére mutató eltérés állapítható meg vagy valószínűsíthető**. Erre sor kerülhet támogató eljárás keretében is.
- Az önellenőrzésre való felhívásnak **az adózó nem köteles eleget tenni**, az önellenőrzés elmulasztása esetén mulasztási bírság kiszabásának nincs helye.
- Az adónemet és időszakot a felhívás közzétételétől számított 30 nap elteltéig a NAV nem ellenőrizheti.
- Ha a felhívás a költségvetési támogatás kiutalására nyitva álló határidőn belül történik, a felhívás kiadmányozásától az önellenőrzés beérkezéséig, de legfeljebb a felhívás közzétételét követő 30. napig a kiutalás határideje szünetel.

12. Munkáltatókra/kifizetőkre vonatkozó önellenőrzési szabályok, valamint az önellenőrzés elbírálása ellenőrzés nélkül, határozattal

- A természetes személyek járulékaival, személyi jövedelemadóival és személyi jövedelemadó-előlegeire vonatkozó önellenőrzési szabályokat a vonatkozó kitöltési útmutatók tartalmazzák.

A NAV az önellenőrzés előterjesztésétől számított 15 napon belül – ellenőrzés lefolytatása nélkül – határozattal bírálja el az adózó önellenőrzését, ha az adókötelezettséget megállapító jogszabály alaptörvény-ellenességét, vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusába ütközését az Alkotmánybíróság illetve az Európai Unió Bírósága az önellenőrzés előterjesztéséig még nem állapította meg (nem hirdette ki),

vagy az adózó önellenőrzése az e tárgyban hozott döntéseknek nem felel meg.

13. Melyek az önellenőrzés speciális szabályai?

- **Az előző időszak adatai alapján fizetendő adóelőlegek összegének bevallása során elkövetett tévedés az önellenőrzés szabályai szerint nem módosítható.** Ha az adózó számításai szerint adója nem éri el a fizetendő adóelőleg összegét, azok módosítását – formai kötöttségek nélkül – a NAV-tól lehet kérni, kivéve a kisvállalati adó, valamint a csekély mennyiségű csomagolást kiskereskedelmi értékesítés során a fogyasztó részére forgalomba hozó vagy saját célra felhasználó termékdíj átalány esetében.
- Sajátos a **környezetterhelési díjelőleggel** kapcsolatos szabályozás, mivel nincs mód önellenőrzésre, azonban kivétel, ha a kibocsátó **folyamatosan működtet kibocsátást mérő rendszert**, mivel ez esetben a mérések alapján a folyó negyedévre irányadó díjelőleget kell megfizetni. Mivel **nem az előző időszak adatai alapján fizeti a kibocsátó az előleget, ekkor lehetséges az önellenőrzés.**
- A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény alapján a **kisvállalati adó** alanya nem az előző időszak adatai alapján fizeti az előleget, így az adóelőleg-bevallás **önellenőrzése megengedett.**
- Nem önellenőrizhető, csak **adózói javítással helyesbíthető** a csekély mennyiségű csomagolást kiskereskedelmi értékesítés során a fogyasztó részére forgalomba hozó vagy saját célra felhasználó termékdíj átalány fizetésére kötelezettek részére rendszeresített **KTA jelű bevallás.**
- Ha az állami adó- és vámhatóság az adóalany adószámát törli, az adóalany **általános forgalmi adóval kapcsolatos adólevonási joga** az adószám törlését elrendelő határozat véglegessé válásának napjával **elenyészik, kivéve, ha az adózó kérelmére a NAV az adószámot ismételten megállapítja.** Ez utóbbi esetben **az adózó az adólevonási jogát** az Art. szerinti elévülési időre figyelemmel **önellenőrzés útján érvényesítheti.**

14. Az önellenőrzésre vonatkozó jogszabályok

- Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 54-57.§, 139. § (1) bekezdés a) pont, 140. §, 195-197. §, 202-203.§, 211-214. §, 2. számú melléklet I/A/6. és 8. pontok és I/B/1.2 alpont
- A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 12/C. § (13) bekezdés és 15/A-15/B. §.
- A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 82. §.
- Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 137. §

- Az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 18. § (7) és (9) bekezdései.
- A tudományos kutatásról, a fejlesztésről és az innovációról szóló 2014. LXXVI. tv. 16. § (6) bekezdés.
- A társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. tv. 26. § (2) bekezdés, 26/A. § (4) és (12) bekezdés.
- A távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. tv. 8. § (3) bekezdés.
- A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 16. § (1) és (3) bekezdései.
- A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 23. §.
- A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény 2. § 6. pont, 12.§ (2) bekezdése, 12/A. § (3) bekezdése, 15/B. § (1) bekezdése.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal